ECLI:LV:RIRT:2020:1127.C33253820.4.S

Civillieta Nr.C33253820
Lietas arhīva Nr. C-2538-20/25

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Jūrmalā 2020.gada 27.novembrī

Rīgas rajona tiesa:
tiesnesis Raimonds Buls,
izskatīja rakstveida procesā civillietu- /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 24.janvārī prasītājas vārdā advokāte Elizabete Bruksle cēla tiesā prasību pret atbildētāju, iesniedzot prasības pieteikumu, tajā prasības priekšmetu norādot,- par uzturlīdzekļu parāda piedziņu un uzturlīdzekļu apmēra palielināšanu, un piedziņu.

[2] Prasības pieteikumā ietverts šāds prasījums: piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai pušu meitas /pers. C/ vajadzībām uzturlīdzekļus 350 eiro apmērā mēnesī, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, līdz laikam, kad meita pabeigs pilna laika studijas un spēs sevi apgādāt. Prasītāja lūdz noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties. Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja tiesāšanās izdevumus.

[3] Prasības pieteikumā – citu apstākļu starpā- norādīts, ka puses 2013.gada 2.augustā noslēdza vienošanos par bērnu aizgādību un uzturlīdzekļiem, vienojoties, ka katram pušu bērnam maksājamo uzturlīdzekļu apmērs ir 213,50 eiro mēnesī, papildus atbildētājam uzņemoties saistību maksāt pusi no pušu meitai- /pers. C/- nepieciešamajiem, iepriekš neparedzētiem, ārkārtas izdevumiem. Pušu meita saskarsmes tiesību ar atbildētāju izmanto ne vairāk kā katru otro nedēļas nogali. Atbildētājs pušu bērna ikdienas dzīvē nepiedalās. Norādīts, ka visu pušu bērna vajadzībām nepieciešamo izdevumu segšanai kopējais naudas līdzekļu apmērs ir, vidēji, 531,79 eiro mēnesī. Prasītājas ieskatā, no atbildētāja par labu prasītājai pušu meitas vajadzību segšanai ir piedzenami līdzekļi 350 eiro apmērā mēnesī. Norādīts, ka atbildētājs nav atlīdzinājis neparedzēto izdevumu segšanai izlietotos līdzekļus 716,53 eiro apmērā.

[4] Atbildētāja pārstāve /pers. D/ iesniedza rakstveida paskaidrojumu, tajā norādot, ka atbildētājs prasību neatzīst. Norādīts, ka atbildētājs saņem darba samaksu, vidēji, 2380 eiro mēnesī pēc nodokļu nomaksas. Tomēr, pretēji prasības pieteikumā norādītajam, atbildētājam nepieder un nekad nav piederējis nekustamais īpašums Tīnūžu pagastā, kā to norāda prasībā prasītājas pārstāve. Norādīts iebildums, ka prasītājas mantas apmērs ir ievērojami lielāks nekā atbildētājam. Turklāt, prasītājas aprēķinātā summa meitas uzturam nav saistīta ar bērna reālajām vajadzībām un uzturu, bet gan ar prasītājas vajadzību uzturēt lielās saimniecības. Norādīti iebildumi par prasītājas lūgto uzturlīdzekļu apmēru un aprēķinā iekļautajiem izdevumiem, piemēram, dzīvojamās mājas apdrošināšanu, apsardzi, nekustamā īpašuma nodokli, automašīnas /TL marka/ /numurs/ uzturēšanu, ārzemju ceļojumiem, norādot argumentu, ka saskaņā ar likumu minētie izdevumi nav atzīstami par uzturlīdzekļiem bērnam. Norādīts, ka atbildētājs pušu dēla, kurš ir pilngadīgs, uzturam maksā 250 eiro mēnesī.

[5] Par to, ka lieta, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, tiks izskatīta rakstveida procesā iepriekš noteiktajā tiesas sēdes dienā- 2020.gada 28.oktobrī-, prasītājai un atbildētājam, un pušu pārstāvjiem ir paziņots, nosakot minētajiem lietas dalībniekiem termiņu papildu paskaidrojumu un citu procesuālo lūgumu iesniegšanai.

[6] Prasītājas pārstāve iesniedza tiesai atsauksmi par atbildētāja pārstāves iesniegto rakstveida paskaidrojumu.

[7] Atbildētāja pārstāve iesniedza tiesai papildu paskaidrojumu, tajā norādot, ka atbildētājs piekrīt maksāt prasītājai ikmēneša uzturlīdzekļus pušu meitai 250 eiro apmērā.

Motīvu daļa

[8] Tiesa, iepazinusies ar pušu pārstāvju paskaidrojumiem, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus, atzīst, ka prasība ir daļēji pamatota un apmierināma, tālāk norādītu motīvu dēļ.

[9] Ar lietā esošo, pušu starpā 2013.gada 2.augustā noslēgto, vienošanos par bērnu aizgādību, uzturlīdzekļiem un saskarsmes tiesībām tiesa nodibināja, ka puses ir vecāki bērnam- /pers. C/-, kurai lietas izskatīšanas laikā ir 14 gadu, par kuras dzīvesvietu puses vienojās, ka tā būs kopā ar prasītāju.

[9.1] Tiesa nodibināja, ka, noslēdzot minēto vienošanos, puses vienojās, ka atbildētājs sniegs uzturlīdzekļus meitas uzturam 150 latu mēnesī, kas, pēc pušu norādītā, ir 213,50 eiro.

[9.2] Turklāt atbildētājs, papildus pielīgtajiem uzturlīdzekļiem, uzņēmās saistību segt pusi no meitai nepieciešamiem ārkārtas izdevumiem.

[10] Tiesa nodibināja, ka atbildētājs, faktiski, atzīst prasījumu par atbildētāja pienākumu maksāt uzturlīdzekļus meitai, bet starp pusēm ir strīds par uzturlīdzekļu apmēru.

[10.1] Civillikuma 179.panta pirmā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu.

Prasītājam saistību tiesības- uzturēt savu bērnu- radās ne tikai pēc likuma- iepriekšminētās tiesību normas-, citiem vārdiem sakot, likums nosaka iepriekšminēto pienākumu katram vecākam no bērna dzimšanas dienas. Noteiktas saistību tiesības, uz kuru pamata atbildētājam- kā parādniekam- ir jāizdara par labu prasītājai- kā kreditoram- zināma darbība, kam ir mantiska vērtība,- jāmaksā uzturlīdzekļi meitas uzturam 213,50 eiro apmērā mēnesī-, radās no tiesiska darījuma- pušu starpā 2013.gada 2.augustā noslēgtās vienošanās, ko, kā to noskaidroja tiesa, atbildētājs, līdz prasības celšanai, pildīja.

[10.2] Judikatūrā ir atzīts, ka- pušu civiltiesiskā vienošanās [par uzturlīdzekļu apmēru] nedrīkst būt pretēja citām likuma normām, kā tas izriet no privāttiesību būtības, jo īpaši no Civillikuma 1415.panta. No Civillikuma 177., 179.panta secināms, ka noteicošie aspekti bērna uzturēšanai ir bērna vajadzības un vecāku mantas stāvoklis, un visi šie aspekti bērna 18 gadu augšanas laikā var mainīties. Līdz ar to tiesa uzskata, ka vienošanās esamība par uzturlīdzekļiem neierobežo jebkura vecāka tiesības strīdus gadījumā, mainoties apstākļiem, griezties tiesā uzturlīdzekļu apmēra palielināšanai vai samazināšanai (*sk. Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2010.gada 13.septembra spriedums civillietā Nr.C27183109; lietvedības numurs CA-3140-10/26*).

[10.3] Ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem tiesa nodibināja, vispirms, ka atbildētājs ir nodarbināts AS "/Nosaukums/". Atbildētājs ir iesniedzis pierādījumu- atbildētāja konta AS "Luminor Bank" pārskatu-, ar kuru tiesa nodibināja, ka 2020.gada jūnijā atbildētājam tika izmaksāta darba alga 2384,43 eiro, 2020.gada jūlijā- 2384,43 eiro, 2020.gada augustā- 3049,75 eiro.

[10.4] Pārbaudot lietā iesniegtos pierādījumus, tiesa konstatē, ka prasītāja nav pierādījusi prasības pieteikumā norādīto faktu, ka atbildētājam pieder prasības pieteikumā norādītais nekustamais īpašums /adrese/, un atbildētājs neatzīst šo faktu.

[10.5] Tiesa nodibināja, ka atbildētājs rūpējas vēl par vienu savu bērnu- pušu dēlu-, kurš strīda izšķiršanas laikā ir pilngadīgs, kuram atbildētājs maksā uzturlīdzekļus 250 eiro apmērā mēnesī.

[10.6] Tiesa nodibināja, ka prasītāja ir nodarbināta AS "/Nosaukums/". Prasītāja saņem darba samaksu no minētā darba devēja, kuras apmērs 2019.gada oktobrī bija 1360 eiro, 2019.gada decembri- 1418,20 eiro. Prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par prasītājas darba samaksas apmēru 2020.gadā.

[10.7] Tiesa nodibināja, ka prasītājai pieder divi nekustamie īpašumi, kas atrodas Mārupē, Mārupes novadā un Mārcienas pagastā, Madonas novadā.

[10.8] Prasītāja nav pamatojusi savu uzskatu, kāpēc atbildētājam ir jānodrošina pušu meitai uzturlīdzekļus lielākā apmērā, nekā prasītajai. Turklāt, novērtējot pušu mantisko stāvokli, ir pamats piekrist atbildētāja pārstāves argumenta pamatotībai, ka prasītājas materiālais stāvoklis, ievērojot prasītājai piederošos nekustamos īpašums, ir labāks, nekā atbildētāja. Tāpēc, tiesas novērtējumā, pusēm uzturlīdzekļi pušu bērnam ir jāsniedz vienādā apmērā.

[10.9] Neviena tiesību norma nepiešķir tiesības tiesai noteikt, kādi un cik lieli izdevumi ir nepieciešami vecākiem, rūpējoties par bērnu. Tiesa nevar noteikt, cik lieli izdevumi ik mēnesi ir tērējami bērna uzturam, apģērbam, vai bērna audzināšanai ir lietojama un uzturama māja vai lietojams dzīvoklis, vai māja, kur atrodas bērna dzīvesvieta, ir, vai nav apdrošināma un apsargājama, vai mātei ar bērnu ir jāpārvietojas, izmantojot vieglo automašīnu, to uzturot braukšanai atbilstošā tehniskā stāvoklī un veicot obligāto vadītāja atbildības apdrošināšanu, vai arī bērns, lai nokļūtu Rīgā, var izmanot sabiedrisko transportu, tādejādi samazinot izdevumus bērna uzturēšanai, un citus jautājumus, kas attiecas uz izdevumiem bērna uzturēšanai.

[10.10] Tiesai nav pamata apšaubīt to, ka prasītāja pušu bērna uzturēšanai izlieto 531,79 eiro mēnesī, no kuriem vairāk nekā pusi (65,8 % apmērā) prasītāja prasa no atbildētāja katru mēnesi līdz pušu bērns varēs pats sevi apgādāt.

[10.11] Zinot dzīves dārdzību, ievērojot prasītājas norādīto pušu bērna uzturēšanas izdevumu apmēru, ievērojot pušu bērna vecumu, ievērojot atbildētāja vecumu, mantas stāvokli, atbildētāja spēju strādāt, regulāro ienākumu apmēru, ievērojot apstākli, ka atbildētājam šobrīd ir jārūpējas par diviem bērniem, tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 177.,179.pantu, apmierina prasītājas prasību par uzturlīdzekļu piedziņu pušu bērnam 265,50 eiro mēnesī, kas, tiesas novērtējumā, ir samērīgs naudas summas apmērs ar atbildētāja mantas stāvokli un spējām uzturēt pušu bērnu.

[11] Tiesa piedzen uzturlīdzekļus no atbildētāja par labu prasītājai pušu bērna uzturēšanai līdz pušu bērna pilngadības sasniegšanai, jo saskaņā ar Civillikuma 177.pantu bērns ir vecāku aizgādībā līdz pilngadības sasniegšanai.

[12] Tiesai nav likumīga pamata piedzīt no atbildētāja parādu 716,53 eiro, kas, pēc prasītājas pārstāves norādītā, ir atbildētāja parāds prasītājai par pušu meitai nepieciešamajiem neparedzētajiem izdevumiem, kas radās laikā no 2017.gada līdz 2019.gadam, jo, pirmkārt, attiecīgs prasījums nav norādīts prasības pieteikuma prasījumu daļā, kas ir prasītājas lūgumi tiesai (prasības pieteikuma 7.punkts). Otrkārt, par prasījumu- piedzīt parādu- saskaņā ar Civilprocesa likuma (turpmāk- CPL) 34.pantu ir jāmaksā valsts nodeva, ko prasītāja nav samaksājusi. Prasījums par parāda par neparedzētiem izdevumiem pušu bērnam piedziņu nav prasība par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam, kad prasītājs saskaņā ar likumu- CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu- ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

[13] Daļēji apmierinot prasījumu par uzturlīdzekļu piedziņu, tiesa, pamatojoties uz CPL 42.panta pirmo daļu un ievērojot CPL 35.panta pirmās daļas 6.punkta noteikumus, no atbildētāja piespriež valsts ienākumos tiesas izdevumus- valsts nodevu 93,60 eiro apmērā-, piedzenot valsts nodevu proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai, un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,82 eiro apmērā, kas ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas

dokumentu piegādāšanu saistītie izdevumi, no kuru samaksāšanas prasītāja saskaņā ar likumu (CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu) bija atbrīvota.

[14] Daļēji apmierinot prasību, pamatojoties uz CPL 44.panta otro daļu, ievērojot CPL 44.panta pirmās daļas 1.punkta a)punktu, $1.^{1}$, ceturto daļu, un, apmierinot prasītājas pārstāves lūgumu, tiesa piedzen no atbildētāja par labu prasītājai izdevumus advokātes palīdzības samaksai 477,90 eiro apmērā.

[15] Prasītājas pārstāve lūdz noteikt, ka spriedums ir izpildāms nekavējoties.

Tiesa, pamatojoties uz CPL 205.panta pirmās daļas 1.punktu, apmierina prasītājas pārstāves lūgumu un nosaka, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz CPL 8.panta pirmo daļu, 97.panta pirmo daļu, 190.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt daļēji prasību.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ līdzekļus 265,50 eiro apmērā bērna- /pers. C/, personas kods /personas kods/,- uzturam mēnesī no 2020.gada 24.janvāra līdz bērna pilngadībai, un izdevumus advokātes palīdzības samaksai 477,90 eiro.

Tiesas spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam izpildāms nekavējoties, ievērojot atbildētāja prasītājai labprātīgi samaksāto uzturlīdzekļu apmēru.

Noteikt atbildētājam 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu prasītājai.

Uzturlīdzekļus un tiesāšanās izdevumus atbildētājam ir jāmaksā prasītājai šādā prasītājas norādītā kontā: Nr./konta numurs/ kas atrodas AS "Swedbank".

Pārējā daļā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu- noraidīt.

Saskaņā ar CPL $244.^{10}$ panta septīto daļu zaudē spēku lietā tiesneša 2020.gada 24.februārī pieņemtais lēmums, ar ko tika noteikts bērna pagaidu uzturlīdzekļu apmērs.

Piedzīt no /pers. B/ valsts ienākumos tiesas izdevumus: valsts nodevu 93,60 eiro apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,82 eiro apmērā.

Noteikt atbildētājam 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu- valsts nodevas 93,60 eiro- samaksu tālāk norādītajā Valsts kases kontā Nr.LV55TREL1060190911200, kods TRELLV22, pēc samaksas iesniedzot Rīgas rajona tiesā dokumentu par tiesas izdevumu samaksu, lai nenotiktu tiesas sprieduma piespiedu izpilde.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,82 eiro atbildētājam 10 dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas ir jāsamaksā šādā kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija, nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķi norādot,- ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C33253820, pēc samaksas jāiesniedz tiesā maksājumu apstiprinošu dokumentu.

Spriedumu 20 dienu laikā no 2020.gada 27.novembra, kad ir sastādīts tiesas spriedums, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnesis (*paraksts*) R.Buls